

Avalent>Raha/Rahalised nõuded>Maksejõuetus/pankrot

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

inglise keel

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Swipe to change

Maksejõuetus/pankrot**Prantsusmaa****1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?**

Kaitsemeetmete menetlust (*procédure de sauvegarde*), tervendamismenetlust (*procédure de redressement judiciaire*) või likvideerimismenetlust (*procédure de liquidation judiciaire*) võidakse kohaldada iga kaubanduse või käsitööstusega tegeleva isiku, iga põllumajandustevõtja, iga muu füüsilise isiku suhtes, kes töötab füüsilisest isikust ettevõtjana, sealhulgas vabal kutsealal, mida reguleeritakse mõne õigusliku või seadusjärgse vahendiga või kaitstud nimetusega, või iga eraõigusliku üksuse suhtes.

Füüsilisest isikust ettevõtja, kellel on Prantsusmaal staatus *auto-entrepreneur*, saab algatada maksejõuetusmenetluse.

Kaitsemeetmete menetluse saavad algatada ainult majandustegevusega tegelevad isikud. Tervendamise või likvideerimise korral võib isik menetluse algatamise ajaks olla majandustegevuse juba lõpetanud.

Eraõiguslikest üksustest saavad kasutada maksejõuetusmenetlust äriühingud, muud kui äriühingud, majandushuvirühmad, liidud, ametiühingud, kutseühingud või tööõukogud.

Eraõiguslikud rühmitused, kes ei ole juriidilised isikud, näiteks ühissettevõtted või asutamisel olevad äriühingud, ei saa maksejõuetusmenetlust algatada.

Seda ei saa teha ka ükski avaliku õigusega reguleeritud juriidiline isik.

Kaitsemeetmete kiirendatud menetlus ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Võlgnik võib kasutada kaitsemeetmete kiirendatud menetlust (*procédure de sauvegarde accélérée*) või finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlust (*procédure de sauvegarde financière accélérée*), kui tema raamatupidamisaruande on kinnitanud audiitor või koostanud raamatupidaja ja kui tal on üle 20 töötaja, netokäive üle 3 miljoni euro või bilanss üle 1,5 miljoni euro. Kaitsemeetmete ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlust saavad kasutada ka võlgilased, kes on koostanud konsolideeritud raamatupidamisaruande.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Kaitsemeetmete menetlus algatatakse siis, kui võlgnik on sattunud ületamatutesse raskustesse, aga ei ole veel jõudnud maksete peatamise etappi.

Tervendamismenetlust alustatakse siis, kui võlgnik ei suuda oma saadaolevate vahenditega oma kehtivaid kohustusi täita ja on jõudnud maksete peatamise etappi.

Tervendamise eesmärk on säilitada äritegevus ja töökohad ning täita kohustused. Äriühingu juht peab seda menetlust taotlema 45 päeva jooksul pärast maksete peatamist.

Likvideerimismenetlus algatatakse siis, kui äriühing on jõudnud maksete peatamise etappi ja on selge, et tervendamine ei ole võimalik.

Kaitsemeetmete menetluse algatamist on võimalik taotleda üksnes võlgnikul.

Seevastu tervendamise- või likvideerimismenetluse algatamist saab peale võlgniku taotleda ka võlausaldaja või riigiprokurör juhul, kui parajasti ei ole käimas lepitusmenetlust (*procédure de conciliation* – maksejõuetuseelne menetlus).

Maksejõuetusmenetluse algatamise otsus jõustub selle väljaandmise päeva keskööl.

Algatamisotsusest teatatakse võlgnikule kaheksa päeva jooksul pärast selle väljaandmise kuupäeva ning see edastatakse pankrotihalduritele ja riigiprokuratuurile, sealhulgas teistes liikmesriikides, kus võlgnikul on tegevuskoht.

Otsus jõustub kohe kõikide suhtes.

Viieteistkümne päeva jooksul pärast algatamisotsuse väljastamist kantakse see äriühingu- ja ettevõtteregestrisse, kaubandusregistrisse või eriregistrisse, mida peetakse piirkonnakohtu registri juures.

Otsuse väljavõte kantakse tsiviil- ja äriteadaannete ametlikku väljaandesse (Bodacc) ja võlgniku registrijärgse asukoha või tegevuskoha ametlike teadete registrisse.

Kaitsemeetmete kiirendatud menetlus ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Olemas on ka kaitsemeetmete ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus.

Kui võlgnik on alustanud lepitusmenetlust ja esitab tõendid, et ta on koostanud esialgse kava äriühingu jätkuva olemasolu kindlustamiseks, saab ta taotleda kaitsemeetmete kiirendatud menetluse algatamist.

Asjaolu, et võlgnik on maksed peatanud, ei takista kaitsemeetmete kiirendatud menetluse algatamist, eeldusel et see olukord ei ole ilmnenu rohkem kui 45 päeva enne lepitusmenetluse algatamise taotlust.

Finantskaitsemeetmete kiirendatud menetluse saab algatada samadel tingimustel kui kaitsemeetmete kiirendatud menetluse ning juhul, kui võlgniku raamatupidamisest ilmneb, et tema võla puhul saavad kava vastu võtta üksnes need võlausaldajad, kes on krediidiasutuse komitee liikmed.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Maksejõuetusmenetlust kohaldatakse kõikide võlgniku varade suhtes.

Kui võlgnik on üksikettevõtja, on hõlmatud ka tema isiklik vara.

Siiski on kutseala võlausaldajate poolsest arestimisest seaduse alusel vabastatud kaubandus-, tööstus-, käsitööstus- või põllumajandustegevusega või vaba kutsealaga tegeleva üksikettevõtja peamine elukoht.

Arestimisest vabastamise tõend võidakse anda ka muu arendatud või arendamata kinnisvara kohta, mida ei kasutata äriotstarbel. See tõend peab olema notariaalselt kinnitatud ja avaldatud ning see kehtib ainult nende kutseala võlausaldajate kohta, kelle nõuded tekivad pärast tõendi avaldamist.

Võlgniku peamine elukoht vabastatakse kutseala võlausaldajate poolsest arestimisest, et kaitsta võlgnikku ja tema perekonda.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Võlgniku varaga tehingute tegemise õiguse peatamine

Kaitsemeetmed ja tervendamine

Kaitsemeetmete või tervendamisenetluse algatamisel säilitab võlgnik oma vara ja jätkab oma äritegevuse juhtimist.

Kaitsemeetmete menetluses teeb kohtu määratud haldur järelevalvet võlgniku äritegevuse juhtimise üle või abistab teda selles vastavalt kohtu määratud volitustele.

Tervendamisel abistab kohtu määratud haldur (*administrateur judiciaire*) võlgnikku tema äritegevuse juhtimises või juhib seda võlgniku asemel kas osaliselt või täielikult ise.

Likvideerimine

Likvideerimisenetluse korral kaotab võlgnik oma vara haldamise ja käsutamise õiguse. Tema õigusi kasutab likvideerija (*liquidateur*), kes teeb tema äriühingu varaga seotud toiminguid. Seega võtab likvideerija tema varade haldamise üle.

Pankrotihaldurid

Pankrotihaldurid on kohtu määratud esindajad, kes on riigiprokuratuuri järelevalve all ja kuuluvad reguleeritud kutsealade esindajate hulka.

Need spetsialiseerunud kutsetöötajad tuleb kanda riiklikesse nimekirjadesse ja nad peavad vastama nii sobivuse kui ka iseloomujoonte poolest rangetele tingimustele.

Määrata võib ka isikuid, kes ei ole nendesse nimekirjadesse kantud, aga kellel on selle juhtumi seisukohalt vajalik kogemus või kvalifikatsioon.

Kohus nimetab pankrotihaldurid ametisse menetluse algatamisel.

Pankrotihaldurid võivad kanda tavaõiguse kohaselt tsiviilvastutust.

Pankrotihalduri tasu määratakse dekreedis kehtestatud skaalaga, mille alusel makstava hüvitise nõuab kohus välja võlgnikult.

Pankrotihalduri ja võlgniku pädevus

Kohtu määratud haldur

Tavaliselt määrab kaitsemeetmete menetluse või tervendamisenetluse algatanud kohus halduri, kelle kohta võib ettepaneku teha võlgnik, kellele kohaldatakse kaitsemeetmete menetlust, või riigiprokuratuur.

Kui võlgnikul on alla 20 töötaja ja tema netokäive on alla 3 miljoni euro, ei ole halduri määramine kohustuslik.

Kaitsemeetmete ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetluse korral on halduri määramine alati kohustuslik.

Kaitsemeetmete menetluses teeb kohtu määratud haldur järelevalvet võlgniku äritegevuse juhtimise üle või abistab teda selles vastavalt kohtu määratud volitustele.

Tervendamisel abistab kohtu määratud haldur võlgnikku tema äritegevuse juhtimises või juhib seda võlgniku asemel kas osaliselt või täielikult ise.

Kohtu määratud haldur peab võtma või laskma võlgnikul võtta vajalikud meetmed, et äriühingul säiliks õigused oma võlglaste suhtes ja hoidmaks alal tema tootmisvõimsust.

Kohtu määratud halduril on erivolitused, näiteks õigus teha oma allkirja alusel võlgniku pangakontodega toiminguid (kui võlgnikul on keelatud väljastada tšekke), õigus nõuda kehtivate lepingute jätkumist ja õigus korraldada vajalik koondamine.

Kohtu määratud pankrotihaldur

Kollektiivsetes menetlustes on kohtul kohustus määrata pankrotihaldur (*mandataire judiciaire*).

Tema ülesanne on esindada võlausaldajaid ja nende kollektiivseid huve.

Ta koostab teatatud nõuete, sealhulgas töötasunõuete nimekirja koos oma ettepanekutega nende tunnustamise, tagasilükkamise või pädevale kohtule esitamise kohta ning edastab selle nimekirja pankrotikohtunikule.

Likvideerija

Kohus määrab likvideerija likvideerimismäärusega.

Likvideerija peab kontrollima nõudeid ja jätkama võlgniku varade realiseerimist, et jaotada järelejäänud vara võlausaldajate vahel.

Ta korraldab koondamise ja võib nõuda kehtivate lepingute jätkamist.

Ta esindab võlgnikku, kellelt on võetud õigus teha oma varaga tehinguid, ning teostab sel viisil likvideerimisenetluses suuremat osa võlgniku õigustest ja teeb enamiku toimingutest, mis on seotud varaga. Teisest küljest ei tohi ta teostada võlgniku mitterahalisi õigusi.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Tasaarvestus on viis kustutada vastastikuseid kohustusi väiksema summa ulatuses.

Seda saab teha üksnes kahe isiku vahel, kellel on võrdväärsed vastastikused nõuded ja võlad.

Tasaarvestuse korral tehakse seega kahepoolne makse vastastikuste nõuete vahel.

Põhimõtteliselt on võlgnikul keelatud tasuda nõuete eest, mis on tekkinud enne kaitsemeetmete menetluse või tervendamisenetluse algatamise otsust.

Siiski tühistatakse varasemate nõuete eest tasumise keeld, kui seotud nõuete eest makstakse tasaarvestuse teel. Seotuks loetakse vastastikuseid nõudeid, mis tekivad või tulenevad ühe ja sama lepingu täitmisest või täitmatajätmisest.

Kui varasema nõudega seotud nõue tekib pärast menetluse algatamise otsuse tegemist, saab selle eest tasuda varasema nõude tasaarvestusena, tingimusel, et sellest varasemast nõudest on teatatud.

Vastastikuseid nõudeid käsitatakse seotuna, kui need tekivad või tulenevad ühe ja sama lepingu täitmisest või täitmatajätmisest.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Kehtivate lepingute jätkamise menetlus

Maksejõuetusmenetluse algatamisega ei seata võlgniku ja tema lepingupartnerite (tarnijad, kliendid) vaheliste lepingute olemasolu menetluse algatamise päeval kahtluse alla.

Kehtiv leping on leping, mis on menetluse algatamise ajal olemas ja mida täidetakse, leping, mida tuleb järjest täita ja mis ei ole sellel kuupäeval aegunud, või leping, mis tuleb viivitamata täita ja mida ei ole veel täitma hakatud, aga on juba sõlmitud.

Kehtiva lepingu lepingupartner saab kasutada oma eelisseisundit ja talle tehakse maksed eelisjärjekorras teiste võlausaldajate ees.

Kaitsemeetmed ja tervendamine

Lepingut jätkatakse *a priori* automaatselt. Kohtu määratud halduril on avaliku korra alusel võimalus nõuda, et jätkataks lepingut, mille puhul tuleb maksta talle pakutavate kaupade või teenuste eest.

Kui kohus ei ole haldurit määranud, on võlgnikul pärast kohtu määratud pankrotihalduri nõusoleku saamist võimalus nõuda kehtivate lepingute täitmist.

Jätkuvat lepingut täidetakse tavapärastel vastavalt lepingu sätetele.

Kui kohtu määratud haldur selgitab välja, et võlgnikul ei ole kohustuste täitmiseks piisavalt rahalisi vahendeid, on tal võimalus lõpetada leping põhjusel, et võlgnik jätab selle tõenäoliselt täitmata.

Kui kohtu määratud haldur ei ole ühe kuu möödumisel kehtiva lepingu täitmist sõnaselgelt nõudnud, lõpetatakse see õiguspäraselt.

Sama kehtib maksete tegematajätmisel ja lepingupartneri nõusoleku korral jätkata lepingulisi suhteid.

Kui võlgniku kaitsmiseks või õiguste taastamiseks on vaja leping lõpetada ja see ei kahjusta lepingupartneri huve ülemäära palju, võib kohtu määratud haldur esitada pankrotikohtunikule ka taotluse tunnistada kehtiv leping lõpetatuks.

Likvideerimine

Põhimõtteliselt säilivad kõik kehtivad lepingud.

Kehtivate lepingute täitmist võlgnikule lubatud kaupade ja teenuste pakkumise teel on võimalik nõuda üksnes likvideerijal.

Kui likvideerija ei ole ühe kuu möödumisel kehtiva lepingu täitmist sõnaselgelt nõudnud, lõpetatakse see õiguspäraselt.

Sama kehtib juhul, kui lepingu võlgnikupoolne täitmine on seotud rahasumma maksmisega päeval, mil lepingupartnerit teavitatakse likvideerija otsusest lepingut mitte jätkata, ning ka maksekohustuse täitmatajätmise korral.

Kui kohtu määratud likvideerija selgitab välja, et võlgnikul ei ole kohustuste täitmiseks piisavalt rahalisi vahendeid, on tal võimalus lõpetada leping põhjusel, et võlgnik jätab selle tõenäoliselt täitmata.

Kui lepingu täitmine seisneb muus kui rahasumma maksmisel, võib likvideerija paluda ka pankrotikohtunikul tunnistada leping lõpetatuks, kui see on vajalik likvideerimistoimingute tegemiseks ega kahjusta ülemäära palju lepingupartneri huve.

Kehtivate lepingute loovutamine

Kui tervendamise korral nähakse tervendamiskavas ette äriühingu müümine kolmandale isikule, võib kohus anda korralduse loovutada lepingud, mis on äriühingule kasulikud (rendi-, tarne-, frantsiisileping, liisimine, tegevusluba).

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud poolleiolevatele kohtuasjadele)?

Maksejõuetusmenetluse korral on võlausaldajad kohustatud jõustama oma õigused võlgniku suhtes üksnes maksejõuetusmenetluse raames ning nad ei saa esitada võlgniku suhtes eraldi hagi võlgade maksmiseks.

Kui vara ebapiisavuse tõttu tehakse otsus lõpetada likvideerimismenetlus, ei taastu sellega võlausaldajate õigus pöörduda võlgniku vastu eraldi kohtusse.

Sellel reeglil on erandid:

– hagi, mis on seotud likvideerimismenetluse ajal pärimise teel saadud varaga;

– kui nõue tuleneb sülleest, milles võlgniku süü on kindlaks tehtud, või kui see seondub võlausaldaja isiklike õigustega;

– kui nõue tuleneb sotsiaalkindlustusameti kahjuks toime pandud pettustest. Seda, et nõue tuleneb pettusest, kinnitatakse kas kohtuotsusega või sotsiaalkindlustusameti teatavakstehtud trahviga.

Samuti taastub võlausaldajate õigus pöörduda võlgniku vastu eraldi kohtuse järgmistel juhtudel:

– võlgniku puhul on välja kuulutatud eraisiku pankrot;

– võlgnik on tunnistanud süüdi tahtlikus pankrotis;

– võlgniku suhtes on tema vara või tema juhitud juriidilise isikuga seoses varem olnud likvideerimismenetlus, mis lõpetati varade ebapiisavuse tõttu vähem kui viis aastat enne kõnealuse menetluse algatamist tema suhtes, ja võlgniku suhtes, kelle võlg on kustutatud viie aasta jooksul enne seda kuupäeva;

– menetlus algatati territoriaalse menetlusena 29. mai 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1346/2000 (maksejõuetusmenetluse kohta) artikli 3 lõike 2 tähenduses.

Lisaks lubab kohus ühe või mitme võlausaldaja suhtes toime pandud pettuse korral pöörduda igal võlausaldajal võlgniku vastu eraldi kohtusse. Kohus teeb otsuse menetluse lõpetamise ajal pärast võlgniku, likvideerija ja järelevalveametnike ärakuulamist või nõuetekohast kohtusse kutsumist. Ta võib iga huvitatud isiku taotlusel teha samadel tingimustel otsuse ka pärast seda.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal poolleli?

Maksejõuetusmenetluse algatamise otsusega katkestatakse või keelatakse hagi esitamine võlgniku vastu eesmärgiga saada rahasumma makse või lõpetada leping põhjusel, et rahasummad on maksmata.

Samuti peatatakse täitemenetlus ja kaitsemeetmed.

Katkestatakse või peatatakse ka hagi, mille võlausaldajad on esitanud enne kollektiivset menetlust.

Sel viisil on hõlmatud kõik varasemad võlausaldajad olenemata sellest, kas neil on tagatis või mitte.

Menetluste katkestamine ja keelamine kehtib kõigi maksejõuetusmenetluste kohta.

Poolleiolevad menetlused katkestatakse, kuni hagev võlausaldaja on oma nõude esitanud.

Seejärel jätkatakse menetlusi õiguspäraselt, kuid üksnes eesmärgiga nõue kinnitada ning fikseerida selle summa, välistades võlgniku süüdimõistmise.

Muid kohtuasju ja täitemenetlusi peale eespool toodute jätkatakse võlgniku suhtes jälgimisperioodil pärast seda, kui kaasatud on kohtu määratud

pankrotihaldur ja kohtu määratud haldur (kelle ülesanne on võlgnikku abistada või esindada) või pärast menetluste jätkamist kohtu määratud pankrotihalduri või kohtu määratud halduri algatusel.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Kaitsemeetmete menetlus ja tervendamismenetlus

Kaitsekava vastuvõtmiseks peetakse võlausaldajatega nõu võla tasumise või kustutamise tingimuste asjus.

Kohtu määratud haldur edastab ettepanekud kohtu määratud pankrotihaldurile, kes esindab võlausaldajaid.

Kohtu määratud pankrotihaldur saab individuaalse või kollektiivse nõusoleku kõigilt võlausaldajatelt, kes on oma nõudest teatanud.

Kohtu määratud pankrotihaldur ei ole kohustatud pidama nõu võlausaldajatega, kelle puhul esialgses kavas ei tehta maksetes muudatusi või nähakse ette kogumakse kohe, kui kava on vastu võetud või nõudeid on tunnustatud.

Võlausaldajate komiteed

Kui võlgnikul on üle 150 töötaja ja tema käive ületab 20 miljonit eurot, moodustatakse võlausaldajate komitee, kes esitab oma arvamuse kohustuste täitmise esialgsete kavade kohta.

Võlausaldajate komiteed kutsuvad eraldi koosolekutele eri liiki võlausaldajaid, et esitada neile ettepanekuid, mida nad saaksid arutada ning mille üle nad kollektiivselt otsustavad, nii et vähemus peab nõustuma enamuse otsusega.

Olemas on krediidiasutuste komitee, mis koosneb finantsettevõtetest ning krediidi- ja samalaadsetest asutustest, ja kaubanduskrediidandjate komitee peamiste kaubatarbijate või teenuseosutajate jaoks. Võlakirjaomanike olemasolul kutsutakse kokku kõigi nende võlausaldajate üldkoosolek, kellel on Prantsusmaal või välismaal emiteeritud võlakirju, et arutada võlausaldajate komiteede vastuvõetud esialgset kava.

Kohtu määratud haldur peab võlausaldajate komiteedega esialgse kava asjus nõu pidama ja enne kui kohus saab otsuse teha, peavad nad hääletama kava poolt.

Kui võlausaldajate komiteed on olemas, saavad kõik võlausaldajad, kes on komitee liikmed, teha võlgniku esitatud esialgse kava kohta teistsuguseid ettepanekuid.

Esialgse kava võib seega esitada võlgnik või tervendamise korral haldur – võlgniku nõusolekul –, aga selle võib koostada ka komiteedesse kuuluvate võlausaldajate algatusel. Seejärel saab kohtule korraka esitada nii komiteede vastuvõetud kava kui ka võlgniku või halduri toetatud kava, kui see koostatakse eraldi.

Kaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Kaitsemeetmete kiirendatud menetluse algatamisel on kohustuslik moodustada võlausaldajate komiteed – krediidiasutuste komitee ja kaubanduskrediidiandjate komitee – ning kutsuda vajaduse korral kokku ka võlakirjaomanike üldkoosolek.

Võlausaldajatega, kes ei ole komitee liikmed, peetakse nõu eraldi.

Finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Finantskaitsemeetmete kiirendatud menetluse algatamisel tuleb moodustada ainult krediidiasutuste komitee ja kutsuda vajaduse korral kokku võlakirjaomanike üldkoosolek.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Teatada tuleb kõikidest nõuetest, mis tekivad enne menetluse algatamise otsust, olenemata nende laadist või olemusest, olgu need äri- ja tsiviil-, haldus- (riigikassa, sotsiaalhoolekande- ja sotsiaalkindlustusamet) või karistuslikud nõuded (trahvid). Ei ole oluline, kas tegu on tagamata või eelisnõudega, tähtaja ületanud või tähtaegse, vaidlustamata või tingimusliku nõudega.

Nõuded, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsuse tegemist kas menetluse jätkamise eesmärgil või vahetusena võlgnikule tema äritegevuse eest pakutud kaupade või teenuste vastu, makstakse välja nende tähtajal.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Kõik võlausaldajad, kelle nõue tekib enne menetluse algatamise otsust, peavad teatama oma nõuetest kaitsemeetmete menetluse või tervendamismenetluse korral kohtu määratud pankrotihaldurile või likvideerimise korral likvideerijale.

Teatamise tähtaeg on kaks kuud pärast menetluse algatamise otsuse avaldamist ametlikus väljaandes.

Samadel tingimustel võib ka võlgnik ise teatada mõnest oma võlausaldaja nõudest.

Teatada tuleb ka teatud nõuetest, mis tekivad pärast menetluse algatamise otsust, millele ei kehti eelisõigus ja mis jäävad äriühingule kasu toovatest nõuetest või menetlusnõuetega seotud nõuetest tahapoole.

Teatud nõudes tuleb nimetada praegu ja tulevikus võlgnetaavad summad, eelisõiguse või olemasoleva tagatise laad ja intressi arvutamise eeskirjad.

Nõuded teatamiseks ei ole kindlat vormi kehtestatud. Teates endas tuleb üheselt mõistetavalt väljendada võlausaldaja tahet nõuda oma nõude tasumist, lisada see nõuete aruandesse ja osaleda menetluses.

Pärast võlgniku märkuste saabumist koostab kohtu määratud pankrotihaldur teatud nõuete nimekirja koos oma ettepanekutega nende tunnustamise, tagasilükkamise või pädevale kohtule esitamise kohta.

See nimekiri edastatakse pankrotikohtunikule ja sellest teavitatakse kohtu määratud haldurit.

Enne nõude tunnustamist või tagasilükkamist kontrollib pankrotikohtunik selle olemasolu, summat ja laadi vastavalt teate koostaja esitatud tõenditele ning vajaduse korral ärakuulatavate isikute ja kohtu määratud pankrotihalduri esitatud tõenditele.

Võlausaldajad, kes ei ole oma nõuetest tähtaja jooksul teatanud, jäetakse kõrvale ning seepärast ei saa nad osaleda jaotamises ega nõuda dividende, kui võlgniku varade kohta võetakse vastu kava või need realiseeritakse, välja arvatud juhul, kui pankrotikohtunik tühistab nende kõrvalejätmise.

Kui kõrvalejätmine tühistatakse, saavad nad pärast taotluse esitamist jaotamises osaleda.

Kaitsemeetmete kiirendatud menetlus ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Võlgnik koostab nimekirja lepitusmenetluses osalenud võlausaldajate nõuetest, millest tuleb teatada. Nimekirja kinnitab võlgniku audiitor ja see antakse hoiule kohturegistrisse.

Kohtu määratud pankrotihaldur edastab igale võlausaldajale tema nõuet puudutava väljavõtte nimekirjast.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Eelisõigusega võlausaldaja saab kasutada garantiid, mis tagab talle võlgniku eelisjärjekorras makse teiste tavaliste, tagatiseta võlausaldajate ees juhul, kui võlgniku vastu algatatakse kollektiivne menetlus.

Võlausaldaja võib olla eelisseisundis,

– sest tal on võlgniku antud või kohtuotsusega saadud tagatis või seoses sellega,

– et tema staatuse tõttu on talle seadusega antud eelisõigus.

Kõik eelisõigusega võlausaldajad ei ole võrdsed. Kui omavahel konkureerib mitu eelisõigusega võlausaldajat, tehakse neile makse seadusega kindlaks määratud järjekorras, kuid siiski enne tagatiseta võlausaldajaid.

Tagatiseta võlausaldajatele makstakse võlgniku järelejäänud varadest pärast eelisõigusega võlausaldajatele maksmist. Jaotamine toimub *pro rata*.

Eelisõiguste tähtsuse järjekord

Kaitsemeetmete menetlus ja tervendamismenetlus

Kinnisvara müügist saadud tulu jaotatakse võlausaldajate vahel allpool esitatud järjekorras:

töötasunõuete üliluslikkus: töötasu makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümnepäevase eest;

kohtukulud, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsust, et täita menetluse pidamise nõuded: kulud, mis on seotud varade säilitamise ja realiseerimisega ning tulu jaotamisega võlausaldajate vahel (inventuuri- ja reklaamikulud, kohtu määratud esindajate töötasu jne);

lepitusmenetluse eelisõigusega tagatud nõuded: seda saavad kasutada võlausaldajad, kes annavad raha juurde või pakuvad uusi kaupu või teenuseid eesmärgiga tagada äritegevuse jätkumine ja selle püsijäämine;

pärast menetluse algatamise otsust tekkivate nõuete eelisseisund: nõuded, mis tekivad vajadusest vastata menetluse toimumise või äritegevuse esialgse säilitamise nõuetele, vahetusena võlgnikule äritegevuse säilitamisel pakutud kaupade või teenuste eest, likvideerija käes oleva kehtiva lepingu täitmisel või füüsilisest isikust võlgniku igapäevavajaduste tõttu;

nõuded, mis on tagatud töötajate üldise eelisseisundiga: töötasu makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümnepäevase eest; erielisseisundiga või hüpoteegiga tagatud nõuded;

tagamata nõuded.

Vallasvara müügist saadud tulu jaotatakse võlausaldajate vahel allpool esitatud järjekorras:

nõuded, mis on tagatud pandiõigusega vallasvarale seatud erikohustusega;

töötasunõuete üliluslikkus: töötasud makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümnepäevase eest;

kohtukulud, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsust, et täita menetluse pidamise nõuded: kulud, mis on seotud varade säilitamise ja realiseerimisega ning tulu jaotamisega võlausaldajate vahel (inventuuri- ja reklaamikulud, kohtu määratud esindajate töötasu jne);

lepitusmenetluse eelisõigusega tagatud nõuded: seda saavad kasutada võlausaldajad, kes annavad raha juurde või pakuvad uusi kaupu või teenuseid eesmärgiga tagada äritegevuse jätkumine ja selle püsijäämine;

pärast menetluse algatamise otsust tekkivate nõuete eelisseisund: nõuded, mis tekivad vajadusest vastata menetluse toimumise või äritegevuse esialgse säilitamise nõuetele, vahetusena võlgnikule äritegevuse säilitamisel pakutud kaupade või teenuste eest, likvideerija käes oleva kehtiva lepingu täitmisel või füüsilisest isikust võlgniku igapäevavajaduste tõttu;

riigikassa eelisseisund;
nõuded, mis on tagatud pandiõigusega vallasvarale seatud erikohustusega;
nõuded, mis on tagatud vallasvarale seatud muude üldkohustustega;
tagamata nõuded.

Likvideerimine

Kinnisvara müügist saadud tulu jaotatakse võlausaldajate vahel allpool esitatud järjekorras:

töötasanõuete üliluslikkus: töötasu makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümnepäeva eest;
kohtukulud, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsust. et täita menetluse pidamise nõuded: inventuuri- ja reklaamikulud, kohtu määratud esindajate töötasu jne;
lepitusmenetluse eelisõigusega tagatud nõuded: seda saavad kasutada võlausaldajad, kes annavad raha juurde või pakuvad uusi kaupu või teenuseid eesmärgiga tagada äritegevuse jätkumine ja selle püsijäämine;
nõuded, mis on tagatud kinnisvarale seatud erikohustustega;
pärast menetluse algatamise otsust tekkivate nõuete eelisseisund: nõuded, mis tekivad vajadusest vastata menetluse toimumise või äritegevuse esialgse säilitamise nõuetele, vahetusena võlgnikule äritegevuse säilitamisel pakutud kaupade või teenuste eest, likvideerija käes oleva kehtiva lepingu täitmisel või füüsilisest isikust võlgniku igapäevavajaduste tõttu;
tagamata nõuded.

Vallasvara müügist saadud tulu jaotatakse võlausaldajate vahel allpool esitatud järjekorras:

nõuded, mis on tagatud pandiõigusega vallasvarale seatud erikohustusega;
töötasanõuete üliluslikkus: töötasu makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümnepäeva eest;
kohtukulud, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsust. et täita menetluse pidamise nõuded: inventuuri- ja reklaamikulud, kohtu määratud esindajate töötasu jne;
lepitusmenetluse eelisõigusega tagatud nõuded;
pärast menetluse algatamise otsust tekkivate nõuete eelisseisund: nõuded, mis tekivad vajadusest vastata menetluse toimumise või äritegevuse esialgse säilitamise nõuetele, vahetusena võlgnikule äritegevuse säilitamisel pakutud kaupade või teenuste eest, likvideerija käes oleva kehtiva lepingu täitmisel või füüsilisest isikust võlgniku igapäevavajaduste tõttu;
kaupadele seatud hüpoteegiga tagatud nõuded või masinatele või seadmetele seatud pandiga tagatud nõuded;
riigikassa eelisseisund;
nõuded, mis on tagatud pandiõigusega vallasvarale seatud erikohustusega;
muu üldine eelisseisund vallasvara suhtes (tsiviilseadustiku (*Code civil*) artikkel 2331) ja töötasude üldine eelisseisund;
tagamata nõuded.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Kaitsemeetmete menetlus ja tervendamismenetlus

Kaitsemeetmete ja tervendamismenetlus on võetud kasutusele äriühingute päästmiseks, äritegevuse ja töökohtade säilitamiseks ning nõuete täitmiseks kava abil. Kaitsemeetmete kava ja tervendamiskava saab vastu võtta vaid juhul, kui need tingimused on täidetud.

Kui on reaalne võimalus äriühing päästa, koostab võlgnik – kaitsemeetmete menetluse korral – või haldur – tervendamismenetluse korral – esialgse kava.

Sellel on kolm osa:

- majanduslik ja finantsosa, milles selgitatakse tegevusvõimaluste ja -viiside, turutingimuste ja saadaolevate rahaliste vahendite põhjal välja äriühingu tegevuse tagasipööramise väljavaated;
- selliste kohustuste täitmise ja mis tahes tagatiste andmise tingimuste kindlaksmääramine, mille äriühingu juht peab kava täitmiseks tagama;
- sotsiaalne osa, kus kavandatakse töökohtade arvu ja väljavaateid ning sotsiaalseid tingimusi, mida nähakse ette äritegevuse jätkumiseks. Kui esialgses kavas nähakse majanduslikel põhjustel ette koondamine, vaadatakse selles läbi juba tehtud sammud ning määratakse kindlaks uuesti tööle asumist hõlbustavad meetmed ja hüvitis nende töötajate jaoks, kelle töökohad on ohus.

Kavas tutvustatakse kõiki kohustusi, mille kava täitmise eest vastutavad isikud on võtnud ja mis on äriühingu tegevuse tagasipööramiseks vajalikud.

Seejärel teeb kohus talle võlgniku või võlausaldaja esitatud esialgse kava kohta otsuse.

Kaitsemeetmete kava, tervendamiskava või müügikava vastuvõtmine kohtus kujutab endast kohtuotsust. Kui on moodustatud võlausaldajate komiteed, on kaval ka lepinguline aspekt.

Kava kestus ei tohi ületada kümnet aastat või põllumajandusettevõtjate puhul viieteist aastat.

Kohus määrab kava kogu kestuse ajaks halduri või pankrotihalduri, kes teeb kava täitmise üle järelevalvet.

Kava vastuvõtmisega jälgimisperiood lõpeb. Võlgnik saab tagasi kontrolli oma varade üle ja võib taas oma äriühingut juhtida, tingimusel et ta järgib meetmeid, mis kohus on talle kavas kehtestanud.

Võlgnik peab järgima kõiki kavas sisalduvaid sätteid.

Kui ta seda ei tee, jätab kaitsemeetmete kava või tervendamiskava rakendamise ajal oma kohustused täitmata või peatab maksed, ähvardab teda oht, et kava tühistatakse ja menetlust jätkatakse.

Ümberkujundamine likvideerimiseks

Likvideerimine võidakse välja kuulutada kaitsemeetmete või tervendamise kohta tehtud otsusega alanud jälgimisperioodi ajal või lõpus.

Kohus peab likvideerimise kuulutama välja kohe, kui äriühingu jätkamine osutub võimatuks või kui tervendamismenetluse käigus ei suudatud müügikava vastu võtta.

Füüsilisest isikust võlgniku kohustuste lõppemisel likvideerimise korral

Võlgniku kapitali vähendamine algab likvideerimise väljakuulutamise päeval ning kestab kuni likvideerimise lõpetamiseni. Pärast seda taastatakse võlgniku õigused ja ta saab jätkata meetmete rakendamist.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Kui kaitsemeetmete kava või tervendamiskava täitmine on lõpetatud, ei saa oma nõudest teatamata jätnud võlausaldajad võlgniku vastu hagi esitada.

Sõnaselgelt on ette nähtud üksikute menetluste erandkorras jätkamine üksnes juhul, kui likvideerimine lõpetatakse vara ebapiisavuse tõttu.

Maksejõuetusmenetluse lõpetatuks lugemise aeg

Jälgimisperiood on ajavahemik, mis kestab alates menetluse algatamise otsuse tegemise kuupäevast kuni kuupäevani, mil tehti otsus kaitsemeetmete kava või tervendamiskava vastuvõtmise kohta või likvideerimise väljakuulutamise kohta.

Kaitsemeetmete menetluse ja tervendamismenetluse raames jätkub jälgimisperioodil äritegevus ning põhimõtteliselt juhib võlgnik oma äriühingut teatud piirangutega edasi.

Kui on reaalne võimalus äriühingu tegevus tagasi pöörata, lõpeb jälgimisperiood kaitsemeetmete kava või tervendamiskavaga. Kaitsemeetmete kava või tervendamiskava vastuvõtmine võimaldab võlgnikul saada oma äriühing uuesti enda kontrolli alla, kuigi menetlus sellega ei lõpe. Tegelikult lõpetatakse menetlus siis, kui pankrotikohtunik kinnitab halduri ja kohtu määratud pankrotihalduri esitatud lõpparuande. Seejärel annab kohtu esimees korralduse menetluse lõpetamise kohta. See on kohtulik tervendusmeede, mis ei kuulu edasikaebamisele. Juriidilises mõttes lõpetatakse menetlus seega siis, kui on antud korraldus selle lõpetamise kohta. Menetluse mõju aga ei lõpe menetluse lõpetamise korraldusega, sest kaitsemeetmete kava või tervendamiskava täitmine jätkub. Võlgnik peab järgima kõiki kavas sisalduvaid sätteid. Kui ta seda ei tee, jätab kaitsemeetmete kava või tervendamiskava rakendamise ajal oma kohustused täitmata või peatab maksed, ähvardab teda oht, et kava tühistatakse ja menetlust jätkatakse.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Menetluse käigus tekkinud kulud kannab äriühing, kelle suhtes maksejõuetusmenetlust kohaldatakse.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Kui kohus algatab tervendamis- või likvideerimismenetluse, loetakse päevaks, mil võlgnik peab maksed peatama, põhimõtteliselt kuupäeva, mil tehti menetluse algatamise otsus.

Kohus võib aga otsustada, et maksed peatati mingil päeval kuni 18 kuu jooksul enne maksejõuetusmenetluse algatamise kuupäeva. Ajavahemikku maksete peatamise kuupäevast kuni tervendamis- või likvideerimismenetluse algatamise kuupäevani nimetatakse sel juhul kahtlusperioodiks. Teatud toimingud, mida võlgnik sel ajavahemikul teeb ja mis osutuvad pettuseks, tühistatakse. Kahtlusperioodi ajal tehtud toimingute tühiseks tunnistamise hagi kuulub üksnes selle kohtu alluvusse, kes on selleks menetluseks pädev. Hagi saab esitada üksnes kohtu määratud haldur, kohtu määratud pankrotihaldur, likvideerija või riigiprokuratuur. Võlausaldajad võivad võlgniku õigustoimingute tühisuse tunnistamise kohta esitada hagi eraldi või kohtu määratud pankrotihalduri kaudu kollektiivselt. Toiming on kõikidel juhtudel tühine ja see tühistatakse tagasiulatuvalt.

On kaksteist juhtumit, mille puhul kehtib **kohustus tunnistada** ebaseaduslikud toimingud **tühiseks**:

kõik toimingud, millega antakse vallas- või kinnisvara omandiõigus tasuta üle;

igasugune vastastikune leping, milles võlgniku kohustused ületavad tunduvalt teise poole omi;

igasugune makse, olenemata selle tegemise viisist, võlgade eest, mille tähtaeg ei olnud makse tegemise kuupäeval saabunud;

igasugune makse tähtaja ületanud võlgade eest, mis ei ole tehtud sularahas, makseteatisega, pangaülekandega, võõrandamislepinguga või muus äritehingutes tunnustatud maksevormis;

igasugune deposiit või summade ülekanndmine, mis on tehtud pärast vara pantimist ja ilma lõpliku kohtuotsuseta;

igasugune lepinguline hüpoteek, kohtulik hüpoteek ja ka abikaasade kohtulik hüpoteek ning võlgniku varale seatud pandiõigus võlgade eest, mille kohta on varem sõlmitud leping;

igasugune õiguskaitsemeede, välja arvatud juhul, kui registreerimine või arestimismäärus on maksete peatamisest varasema kuupäevaga;

äriühingu töötajatele antud volitus kasutada optsoone ja nende kasutamine;

vara või õiguste üleandmine usaldusvarasse, välja arvatud juhul, kui see üleandmine tehti tagatisena samal ajal võla kohta sõlmitud lepingu eest;

igasugune usalduslepingu muudatus, mis mõjutab enne kõnealust muudatust võla kohta sõlmitud lepingu tagamiseks usaldusvarasse juba üle kantud õigusi või varasid;

kui võlgnik on piiratud vastutusega füüsilisest isikust ettevõtja („auto-entrepreneur“), siis igasugune vara loovutamine või muudatus vara loovutamises, mille korral makstakse välja tulu, mis ei ole määratud äritegevuseks, põhjustades menetlusega hõlmatud vara kadumist sama ettevõtja teise vara kasuks; võlgniku esitatud notariaalne tõend arestimisest vabastamise kohta.

Kohus peab need toimingud tühistama olenemata sellest, kas pooled tegutsesid heas või halvas usus.

Samuti võib kohus tühistada toimingud, millega kantakse vallas- või kinnisvara omandiõigus tasuta üle, ning arestimisest vabastamise tõendi, mis on saadud kuus kuud enne maksete peatamise kuupäeva. Need juhtumid võidakse valikuliselt tühistada.

Viimati uuendatud: 13/02/2018

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.